

Nr 1015/1993

Given i Helsingfors den 26 november 1993

Lag

om ändring av vattenlagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i vattenlagen av den 19 maj 1961 (264/61) 16 kap. 15 §,

ändras 14 kap. 8 §, 15 kap. 2 § 2 mom., 13 § och 14 § 2 och 4 mom., 16 kap. 2 och 3 §§, 10 § 3 mom., 13 §, 16 § 1 mom., 18 §, 20 § 3 mom., 25 § 1 mom., 27 och 33-35 §§, 36 § 1 mom., 37-42 §§, 45 § 2 mom., 46 § 1 mom. samt 47-49 §§, 17 kap. 1 § 1 mom. och 2 § 1 mom., 20 kap. 6 § 2 mom., 21 kap. 6 § samt 9 § 3 mom.,

av dessa lagrum 14 kap. 8 § och 16 kap. 25 § 1 mom. sådana de lyder i lag av den 11 oktober 1963 (453/63), 15 kap. 2 § 2 mom. och 14 § 2 och 4 mom., 16 kap. 18 och 27 §§ samt 17 kap. 1 § 1 mom. och 2 § 1 mom. sådana de lyder i lag av den 30 april 1987 (467/87), 16 kap. 13, 33 och 34 §§ samt 21 kap. 6 § sådana de lyder delvis ändrade genom sistnämnda lag, 16 kap. 49 § sådan den lyder delvis ändrad genom sistnämnda lag och nämnda lag av den 11 oktober 1963 och 21 kap. 9 § 3 mom. sådant det lyder i lag av den 26 juli 1993 (705/93),

fogas till 15 kap. 2 §, sådan den lyder ändrad genom nämnda lag av den 30 april 1987 och lag av den 16 december 1983 (979/83), nya 4 och 5 mom., till 16 kap. nya 13 a och 13 b §§, till kapitlets 25 §, sådan den lyder delvis ändrad genom nämnda lag av den 11 oktober 1963 och lag av den 20 juli 1992 (646/92), nya 2 och 3 mom., varvid de nuvarande 2 och 3 mom. blir 4 och 5 mom. samt till kapitlet nya 37 a, 39 a, 39 b, 41 a-41 f §§ samt före mellanrubriken angående brottmål en ny 42 a § samt nya 50 och 51 §§ samt framför de två sistnämnda paragraferna nya mellanrubriker samt till 17 kap. 1 §, sådan den lyder ändrad genom nämnda lagar av den 30 april 1987 och den 20 juli 1992, ett nytt 3 mom. som följer:

14 kap.

Allmänna stadganden om förfarandet

8 §

Handlingar som enligt denna lag skall inlämnas till vattendomstolen och vattenöverdomstolen kan sändas med posten eller genom bud, med iakttagande i tillämpliga delar av lagen om insändande av vissa handlingar till domstolar (248/65).

15 kap.

Vattendomstolar

2 §

Vattendomstolen är beslutför i lagskipningsärenden med en vattenrättsdomare som ordförande samt ett genom förordning angivet antal ledamöter, minst två. Genom

förordning utfärdas närmare stadganden om vattenrättsingenjörernas och vattenrättslimnologernas deltagande i behandlingen av lagskipningsärenden beroende på deras art. Andra behövliga bestämmelser om behandlingen av mål och verksamheten vid vattendomstolen utfärdas i arbetsordningen.

Då det är frågan om åtgärder som avses i 16 kap. 2 och 3 §§, 10 § 3 mom., 33 § 3 mom., 34, 35, 37 och 39 §§, 45 § 2 mom. samt 46 och 47 §§ samt 17 kap. 2 § eller andra därmed jämförbara åtgärder för förberedande av behandling, är vattendomstolen beslutför också med endast vattendomstolens ordförande. Då det är frågan om ett avgörande som gäller beredning av ett ansökningsärende enligt 16 kap. 3 § eller 10 § 3 mom. är vattendomstolen behörig också enligt vad som bestäms i arbetsordningen med endast en annan ledamot. Ordföranden eller den andra ledamoten skall vid behov förhandla med vattendomstolens övriga ledamöter före ett beslut eller en åtgärd som avses i detta moment.

Beslut i vattendomstolen om sådana åtgärder som avses i 4 mom. kan så som stadgas i momentet och enligt arbetsordningen fattas av sekreteraren.

13 §

Har i denna lag eller med stöd av den inte annat stadgats eller bestämts, skall i fråga om vattendomstol i tillämpliga delar iakttas stadgandena om tingsrätt.

14 §

Vattenöverdomstolen består av en vattenöverdomare såsom ordförande och ett behövligt antal vattenöverdomstolsråd såsom övriga medlemmar. En del av vattenöverdomstolsråden skall vara lagfarna, en del sakkunniga i teknik och en del i naturhushållning. Vattenöverdomstolen är beslutför med ordföranden och ett i förordning stadgat antal vattenöverdomstolsråd, minst två. I förordning bestäms i övrigt om det sätt på vilket de lagfarna vattenöverdomstolsråden och de vattenöverdomstolsråd som företräder sakkunskap på olika områden skall delta i behandlingen av mål och ärenden beroende på deras art.

Vattenöverdomstolen kan, enligt vad som stadgas i förordning, utöva sin verksamhet på två eller flera divisioner. Då vattenöverdomstolen är fördelad på divisioner, tjänstgör vattenöverdomaren eller ett lagfaret vattenöverdomstolsråd som ordförande för en division.

16 kap.

Vattenmålens handläggning i vattendomstolen

2 §

Om det ärende som avses i ansökningen uppenbarligen inte ankommer på vattendomstolen, skall ansökningen utan vidare åtgärder avvisas genom beslut av vattendomstolen.

3 §

Om den utredning som fogats till ansökningen är bristfällig eller om en särskild tilläggsutredning anses nödvändig, skall sökanden föreläggas en viss tid för kompletterande av ansökningen, vid äventyr att ärendet annars kan avskrivas. Om sökanden inte har inlämnat ansökningshandlingarna i tillräckligt många exemplar, skall han uppmanas att inom utsatt tid inlämna de exemplar som saknas. Om sökanden inte inlämnar dessa, ser vattendomstolen till att handlingarna kopieras på sökandens bekostnad. Om en karta, ritning eller någon annan handling är svår att kopiera, behöver vattendomstolen inte kopiera den. Därvid skall de sakägare som i övrigt delges de handlingar som tillställts vattendomstolen meddelas att handlingen hålls tillgänglig för dem på ett ställe som domstolen bestämmer.

10 §

Vattendomstolen kan vid behov förlänga den tid som avses i 1 mom.

13 §

I ett ansökningsärende eller en del av ett sådant skall muntlig förhandling hållas, om muntlig bevisning skall upptas i saken eller det av någon annan anledning är nödvändigt för att saken skall kunna utredas.

Då ett ärende behandlas vid muntlig förhandling skall i tillämpliga delar iakttas vad 41 a § 1 mom., 41 b §, 41 d §, 41 e § 1 mom. och 42 a § stadgar om huvudförhandling i tvistemål i vattendomstolen.

13 a §

Av särskilda skäl kan vattendomstolen efter skriftväxling eller muntlig förhandling förordna att ansökningen skall behandlas vid syneförrättning enligt 5 §.

13 b §

Till muntlig förhandling skall sökanden, de som framställt påminnelser eller yrkanden samt de myndigheter som avses i 8 § kallas. Kallelsen skall minst fjorton dagar före förhandlingen delges genom brev eller på annat sätt bevisligen. Om påminnelserna eller yrkandena påverkar andra parter rätt eller fördel, skall också de kallas till muntlig förhandling med iakttagande i tillämpliga delar av 7 § 1 mom. och 8 §.

Om ett ansökningsärende eller den del av det som skall behandlas vid den muntliga förhandlingen endast gäller vissa parter utan att påverka andras rätt eller allmänt intresse, kan vattendomstolen underrätta endast dessa parter om den muntliga förhandlingen.

16 §

Sökanden och de övriga parterna får vid den muntliga förhandlingen låta höra vittnen och framlägga annan bevisning som de vill anlita i saken, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som stadgas om bevisning vid allmän domstol. Vattendomstolen skall på förhand underrättas om hurdana frågor bevisning framläggs i och vem som skall höras som vittnen. Vattendomstolen kan också på anhållan bevilja en part rätt att låta höra vittnen vid tingsrätten.

18 §

Finner vattendomstolen att en syneförrättning som avses i 18 kap. är bristfällig, kan den förordna att en ny eller kompletterande förrättning skall hållas.

20 §

Vattendomstolen, eller på förordnande av vattendomstolen dess ordförande, ledamot eller sekreterare, kan förrätta besiktning på platsen. Den berättelse som upprättas över besiktningen skall fogas till akten i ärendet.

25 §

Vattendomstolen skall avgöra ansökningsärenden på basis av handlingarna på föredragning, med beaktande av 13 §. I vattendomstolens beslut i ett ansökningsärende skall all tillgänglig utredning som inverkar på saken beaktas. Om en utredning inte har varit uppe till behandling eller inte ingår i handlingarna till det ärende som behandlas, skall den part som berörs av utredningen beredas tillfälle att uttala sin uppfattning om den, om detta inte är uppenbart onödigt.

Beslut i ett ansökningsärende ges den dag som meddelats på anslag i vattendomstolens tjänsterum. Om ärendet är ringa och vattendomstolen finner det möjligt, kan beslutet ges till sökanden vid en tidpunkt som meddelas honom då ansökningen inlämnas till vattendomstolen.

Har i ett ansökningsärende hållits muntlig förhandling till vilken alla som berörs av avgörandet i ärendet har kallats och om sakens art och omfattning tillåter det, kan vattendomstolens beslut avkunnas för parterna sedan sammanträdet har avslutats, och utslaget skall tillhandahållas parterna och vara allmänt tillgängligt i vattendomstolens tjänsterum senast den femtonde dagen efter avkunnandet. Om beslutet inte avkunnas genast, skall det på föredragning så snart som möjligt efter det behandlingen avslutats ges vid vattendomstolens kansli.

27 §

I ansökningsärenden i vattendomstolen skall parterna stå för sina kostnader.

Fördröjer en part genom en invändning som han vet sakna fog eller på annat sätt uppsåtligt utan anledning behandlingen av ett ansökningsärende så att en annan part därav åsamkas kostnader, har denna dock rätt till ersättning för dem. En part har även rätt att få ersättning för sina kostnader, om han har blivit tvungen att vidta särskilda åtgärder för att bevisa att han vållas skada, men eller annan förlust av förmån, eller om det annars finns särskilda skäl att ersätta kostnaderna.

Om vattendomstolen på ansökan av den som lidit skada ålägger den som vållat skadan att betala ersättning eller vidta någon annan åtgärd, kan domstolen ålägga honom att betala ersättning till den skadelidande även för dennes kostnader i ärendet.

33 §

Tvistemål skall i vattendomstolen anhängiggöras genom att en stämningsansökan tillställs vattendomstolen. Ett yrkande som föranleds av en åtgärd som strider mot denna lag eller tidigare vattenlagstiftning och som avser förbjudande av åtgärden, återställande av tidigare förhållanden eller ersättande av den skada som vållats genom en otillåten åtgärd, kan likväl även anhängiggöras genom ansökan.

I stämningsansökan skall meddelas karendens individualiserade yrkande, en detaljerad redogörelse för de omständigheter som yrkandet grundar sig på samt, i den mån det är möjligt, vilka vittnen som skall höras i saken och i vilka frågor de skall höras. I

stämningensansökan skall dessutom uppges parternas namn och adresser samt de övriga uppgifter som behövs då dessa skall kontaktas.

Till stämningensansökan skall fogas de handlingar på vilka kändens yrkande grundar sig samt de skriftliga bevis som kändens åberopar. Stämningensansökan jämte bilagor skall inlämnas i två exemplar. Vattendomstolen kan dock tillåta att en karta, en ritning eller någon annan handling som inte kan kopieras utan olägenhet eller oskäligen kostnader inlämnas i ett exemplar.

34 §

Om stämningensansökan i något väsentligt avseende är bristfällig eller om det är uppenbart att den i stämningensansökan avsedda frågan inte ankommer på vattendomstolens prövning eller inte skall behandlas som ett tvistemål, skall målet avvisas genom vattendomstolens beslut som antecknas på det ena exemplaret av stämningensansökan.

Beslutet skall tillställas kändens bevisligen eller i rekommenderat brev under den adress han har uppgivit.

Vad som stadgas ovan i denna paragraf gäller inte mål som med stöd av 33 § 1 mom. har anhängiggjorts genom ansökan, inte heller yrkanden som enligt 11 kap. 8 § 2 mom. skall behandlas som tvistemål. Vattendomstolen kan vid behov förordna att en ansökan eller ett yrkande som avses här skall kompletteras med sådana uppgifter och utredningar som enligt 33 § skall ingå i eller fogas till stämningensansökan. Vad som nedan stadgas om skyldigheten att delge motparten talan gäller på motsvarande sätt även delgivning av en sådan ansökan eller ett sådant yrkande.

Är stämningensansökan bristfällig skall kändens uppmanas att inom en viss tid avhjälpa bristen, om detta är nödvändigt för den fortsatta förberedelsen. Kändens skall samtidigt meddelas på vilket sätt stämningensansökan är bristfällig och att käromålet kan avvisas eller förkastas om han inte följer uppmaningen. Om stämningensansökan eller dess bilagor inte har lämnats in i tillräckligt många exemplar, skall kändens uppmanas att inom utsatt tid lämna in de exemplar som saknas. Om kändens inte lämnar in dessa, ser vattendomstolen till att handlingarna kopieras på kändens bekostnad.

35 §

Om talan inte har avvisats med stöd av 34 §, skall vattendomstolen utfärda stämning och se till att stämningen och stämningensansökan delges motparten i den ordning som 11 kap. rättegångsbalken stadgar om delgivning i tvistemål. Av bilagor som med stöd av domstolens tillstånd enligt 33 § 3 mom. har inlämnats i ett exemplar, behöver dock ingen avskrift tillställas motparten, utan i samband med stämningen skall meddelas att bilagorna finns tillgängliga i vattendomstolens tjänsterum eller på någon annan plats som vattendomstolen bestämmer. I övrigt skall på motsvarande sätt tillämpas vad som stadgas i 10 §.

I stämningen skall svaranden uppmanas att skriftligen avge svaromål och i det uppge de omständigheter som avses i 5 kap. 10 § rättegångsbalken samt att tillställa vattendomstolen sitt svaromål inom den tid efter delgivningen som vattendomstolen har satt ut. Svaranden skall underrättas om att ärendet kan avgöras trots att svaromål inte avges inom utsatt tid.

36 §

Svaromålet och de handlingar som svaranden vill åberopa till stöd för sitt svaromål skall tillställas vattendomstolen i två exemplar, om inte svaranden med motsvarande tillämpning av stadgandena i 33 § 3 mom. tillåts inge vissa handlingar i endast ett exemplar.

37 §

Vattendomstolen kan fortsätta förberedelsen av målet skriftligen eller muntligen, med iakttagande i tillämpliga delar av vad 5 kap. rättegångsbalken stadgar om förberedelse i tvistemål. Har svaranden inte avgett svaromål skriftligen inom utsatt tid, kan behandlingen fortsätta enligt 41 §.

Vattendomstolen skall vid förberedelsen se till att parterna uppger alla omständigheter som de vill åberopa och att det skapas förutsättningar för att huvudförhandlingen kan hållas i ett sammanhang.

37 a §

Om tvistemålet gäller behovet av tillstånd, tillämpningen av tillståndsvillkor eller annars genomförande av ett företag eller underhållsskyldighet och avgörandet uppenbart påverkar också någon annans än kärandens rätt eller intresse, kan vattendomstolen, efter att har hört käranden, besluta att målet helt eller delvis i fortsättningen skall behandlas som ett ansökningsärende rörande samma yrkande, varvid käranden betraktas som sökande. Angående rätten att återta ansökan gäller 22 §.

Lider käranden förlust av förmån, gäller angående rättegångskostnaderna i tillämpliga delar 27 § 3 mom. Om vattendomstolen bestämmer att syneförrättning skall hållas i målet, gäller angående kostnaderna för förrättningen 21 kap. 11 § 2 mom.

38 §

Vattendomstolens ordförande, ledamot eller sekreterare kan på förordnande av vattendomstolen förrätta besiktning på platsen. Den berättelse som upprättas över besiktningen skall fogas till akten i målet.

39 §

Vattendomstolen bestämmer vad som skall behandlas vid den muntliga förberedelsen och vilka parter som skall kallas till den. Vattendomstolen ser till att parterna kallas till förberedelsen så som 11 kap. rättegångsbalken stadgar om delgivning i tvistemål.

I kallelsen till sammanträdet för den muntliga förberedelsen skall meddelas vilken dag, vilket klockslag och var sammanträdet skall hållas, samt vilken påföljden kan bli om den som kallas inte inställer sig till sammanträdet. Därtill skall i kallelsen meddelas vilka frågor som kommer att behandlas vid den muntliga förberedelsen.

39 a §

Om någon måste inställa sig personligen till den muntliga förberedelsen, skall han inkallas vid vite.

Den muntliga förberedelsen kan hållas även om svaranden eller den som skall höras är frånvarande.

Vid den muntliga förberedelsen får tredsokod om inte meddelas.

39 b §

Vid den muntliga förberedelsen kan parterna hänvisa till skrivelser som de tidigare inlämnat samt till annat skriftligt rättegångsmaterial. Härvid skall de kortfattat redogöra för innehållet i det skriftliga materialet.

40 §

På begäran av käranden kan vattendomstolen utan huvudförhandling besluta om vidtagande av åtgärder som minskar skador eller men, innan frågan om dessa åtgärder slutgiltigt avgörs. En förutsättning är att käranden lämnar länsstyrelsen säkerhet för de ersättningar som han är skyldig att betala för åtgärderna.

Beslutet, i vilket ändring kan sökas särskilt, träder genast i kraft, men det kan ändras beroende på omständigheterna.

41 §

När förberedelsen har avslutats överförs målet till huvudförhandling. Målet eller någon del av det kan dock utan huvudförhandling överföras till vattendomstolens fulltaliga sammanträde för att avgöras på föredragning på basis av handlingarna, om

- 1) målet är av sådan art att avgörandet inte kräver muntlig förhandling, eller
- 2) parterna meddelar att de inte har muntlig bevisning att anföra och begär att målet skall avgöras utan muntlig förhandling.

41 a §

Huvudförhandlingen hålls på den ort där vattendomstolen är belägen eller, om målet inte kan behandlas där utan avsevärd olägenhet för parterna eller andra som skall kallas till sammanträdet, eller om utredningen av saken eller någon annan särskild orsak kräver det, på någon annan lämplig plats.

Vattendomstolen ser till att parterna kallas till huvudförhandlingen så som 11 kap. rättegångsbalken stadgar om delgivning i tvistemål. I kallelsen skall meddelas vilken dag, vilket klockslag och var huvudförhandlingen skall hållas samt vilken påföljden kan bli om den som kallas inte infinner sig till sammanträdet. Om det är befogat skall i kallelsen också meddelas vilka frågor som kommer att behandlas vid huvudförhandlingen.

Vattendomstolen kan förrätta syn i samband med huvudförhandlingen. Tiden och platsen för syneförrättningen kan kungöras offentligt i de berörda kommunerna.

41 b §

Om någon måste inställa sig till huvudförhandlingen personligen, skall han inkallas vid vite.

Huvudförhandlingen kan hållas även om svaranden eller den som skall höras är frånvarande.

Vid huvudförhandlingen får tredskodom inte meddelas.

41 c §

Om vattendomstolen av särskilda skäl anser att målet kan behandlas vid huvudförhandling utan förberedelse, kan den kalla parterna direkt till huvudförhandlingen.

41 d §

Huvudförhandlingen är muntlig. En part får inte läsa upp eller avge någon skriftlig utsaga till domstolen eller i övrigt framställa saken skriftligt.

En part får dock ur en handling läsa upp sitt yrkande, direkta hänvisningar till rättspraxis

och den juridiska litteraturen samt till sådana handlingar som innehåller ett flertal tekniska uppgifter och sifferuppgifter och som är svåra att förstå om de läggs fram endast muntligen. Dessutom får han använda anteckningar till stöd för minnet. För att utreda tekniska och därmed jämförbara frågor får han dessutom hänvisa till det skriftliga rättegångsmaterialet genom att kortfattat redogöra för innehållet till den del han hänvisar till det.

Vid huvudförhandlingen skall

- 1) ordföranden eller någon annan ledamot kortfattat redogöra för vad saken gäller,
- 2) käranden framställa sina yrkanden och grunderna för dem,
- 3) motparten meddela om han medger eller bestrider käromålet,
- 4) parterna i tur och ordning närmare motivera sin uppfattning och yttra sig om de grunder som de övriga parterna har anfört,
- 5) bevis upptas, samt
- 6) parterna slutföra sin talan.

41 e §

Huvudförhandlingen får inte skjutas upp, om inte viktiga skäl kräver det. Om huvudförhandlingen uppskjuts, skall tiden och platsen för den fortsatta förhandlingen meddelas i uppskovsbeslutet eller senare särskilt. Om huvudförhandlingen måste uppskjutas, skall behandlingen fortsättas där den föregående förhandlingen avslutades.

Om en ny ledamot deltar i behandlingen av målet, skall en ny huvudförhandling dock hållas. Bevisningen behöver i ett sådant fall dock inte upptas på nytt, om det inte anses nödvändigt för att saken skall kunna utredas. Bevisningen behöver inte heller upptas på nytt när det med hänsyn till sakens art och den bevisning som skall upptas medför oskäliga kostnader eller väsentlig olägenhet.

41 f §

Vattendomstolen avgör huvudsaken i tvistemål genom dom. Övriga avgöranden är beslut. Då huvudförhandling har hållits i målet får i domen beaktas endast det rättegångsmaterial som har lagts fram vid huvudförhandlingen och syn. Till den del målet avgörs på grundvalen av handlingar, får det rättegångsmaterial som ingår i handlingarna beaktas.

Om målets art och omfattning tillåter det, kan vattendomstolens dom avkunnas för parterna så snart huvudförhandlingen har avslutats, och den skall tillhandahållas parterna och hållas tillgänglig för allmänheten i vattendomstolens tjänsterum senast den femtonde dagen efter avkunnandet. Om domen inte avkunnas genast, skall den meddelas på föredragning så snart som möjligt sedan förhandlingen har avslutats.

42 §

Angår ett tvistemål avlägsnande av en anordning eller anläggning eller förbudande av en åtgärd, men ansökan om tillstånd för bibehållande av anordningen eller anläggningen eller vidtagande av åtgärden har anhängiggjorts, får tvistemålet inte avgöras innan ärendet angående beviljande av tillståndet har avgjorts i vattendomstolen.

42 a §

Om inte något annat stadgas eller bestäms i denna lag eller med stöd av den skall vid rättegång i tvistemål i tillämpliga delar iaktas de stadganden som gäller för tingsrätten.

Vattendomstolen kan på begäran bevilja en part rätt att låta höra vittnen vid tingsrätten.

Angående ersättningar som skall betalas till vittnen och sakkunniga gäller 21 kap. 9 § rättegångsbalken.

45 §

Vattendomstolen skall för muntlig förhandling utsätta tid och plats för sammanträde samt kalla åklagaren och målsäganden till sammanträdet genom rekommenderat brev som avsänts minst fjorton dagar före den utsatta dagen. De myndigheter som avses i 21 kap. 1 § 1 mom. skall på samma sätt underrättas om tiden och platsen för förhandlingen.

46 §

Vill en målsägande i vattendomstolen utföra åtal i mål som allmänna åklagaren inte anmält till åtal, skall han tillställa vattendomstolen en åtalsskrift så som stadgas angående stämningsansökan i tvistemål. Vattendomstolen skall utan dröjsmål anmäla åtalsskriften hos åklagaren. Anmäler åklagaren att han inte väcker åtal, skall vattendomstolen förordna att målet skall tas upp till muntlig förhandling eller att skriftväxling därförinnan skall försiggå, varvid 35 § och 36 § 1 mom. skall iaktas i tillämpliga delar.

47 §

Vattendomstolen kan i brottmål som avses i detta kapitel förordna att polisundersökning skall verkställas eller, om undersökning har verkställts, att den skall kompletteras i angivet avseende. Vattendomstolen kan vid behov förrätta syn eller förordna ordföranden, en ledamot eller sekreteraren att förrätta besiktning på platsen.

48 §

Vid behandlingen av brottmål skall i övrigt i tillämpliga delar iaktas vad 41 a-41 e §§ stadgar om huvudförhandling i tvistemål i vattendomstolen.

Brottmål avgörs genom dom. Vid meddelande och avkunnande av dom iaktas i tillämpliga delar vad 23 och 25 §§ stadgar om beslut i ansökningsärenden. Stadgandena i 25 § om att beslutet skall hållas tillgängligt för allmänheten och om att en kopia skall sändas till myndigheterna och till de berörda kommunerna skall dock inte iaktas.

Målsäganden får domen utan anhållan endast om han utför åtal för ett brott som han inte anmält till åklagaren för väckande av åtal.

49 §

Anförs hos vattendomstolen besvär över miljövårdsnämndens beslut i ärenden som avses i 20 kap. 2 § 1 mom. eller över beslut vid dikningsförrättning eller över en åtgärd varom stadgas i 21 kap. 7 §, gäller angående behandlingen av besvärsärendet i tillämpliga delar vad som stadgas om ansökningsärenden. Besvär som gäller en dikningsförrättning eller en åtgärd som avses i 21 kap. 7 § skall hållas tillgängliga i vattendomstolen 30 dagar från besvärstidens utgång, inom vilken tid besvären kan bemötas skriftligt.

När besvär har anförts över beslut vid en dikningsförrättning, skall vattendomstolen för behandling av besvärsärendet beställa de handlingar som har tillkommit vid förrättningen. Om det framgår av handlingarna att ändringssökanden har haft en motpart eller motparter

vid den tidigare behandlingen av saken, skall vattendomstolen särskilt bereda dessa tillfälle att tillstålla vattendomstolen skriftligt bemötande, om detta på grund av den utredning som framgår av handlingarna inte är uppenbart onödigt.

I fråga om rättegångskostnaderna i besvärärenden gäller i tillämpliga delar 21 kap. rättegångsbalken.

Handräckningsärenden

50 §

Om handräckningsärenden stadgas i 21 kap.

Vid behandlingen av handräckningsärenden iakttas i övrigt i tillämpliga delar vad denna lag stadgar om behandlingen av ansökningsärenden. I fråga om ersättande av rättegångskostnader i handräckningsärenden iakttas dock i tillämpliga delar vad denna lag stadgar om ersättande av rättegångskostnader i tvistemål.

Särskilda stadganden

51 §

I de fall där det enligt den allmänna rättegångsordningen skall ges ett särskilt beslut om en invändning angående rättegången, får vattendomstolen pröva om ett sådant beslut skall meddelas.

Angående omröstning i vattendomstol gäller vad 23 kap. rättegångsbalken stadgar om omröstning.

17 kap.

Ändringssökande

1 §

I en vattendomstols avgörande får, om inte något annat stadgas, ändring sökas genom besvär hos vattenöverdomstolen.

Vad som i detta kapitel stadgas om en vattendomstols eller vattenöverdomstolens utslag eller beslut gäller på motsvarande sätt även domar.

2 §

Finner vattendomstolen att motparten eller andra parter skall beredas tillfälle att bemöta besvärerna, skall dessa delges dem med uppgift om var besvärshandlingarna är tillgängliga samt inom vilken tid och vart ett skriftligt bemötande skall inlämnas. Även de myndigheter som enligt 16 kap. tillställs avskrift av det överklagade utslaget eller beslutet skall underrättas om besvärerna.

20 kap.

Miljövårdsnämnden

6 §

Den som är missnöjd med miljövårdsnämndens här avsedda beslut får söka ändring i det genom besvär hos vattendomstolen. En till vattendomstolen ställd besvärsskrift, i vilken det beslut som överklagas skall anges, skall inom 30 dagar från delfäendet, nämnda dag oräknad, tillställas miljövårdsnämnden. Besvärshandlingarna skall i kommunen hållas tillgängliga för skriftligt bemötande 30 dagar från utgången av besvärstiden för den part som sist har fått del av beslutet eller från utgången av besvärstiden som har beräknats från den dag beslutet har meddelats efter anslag. Miljövårdsnämnden skall genom brev meddela de övriga parterna om inkomna besvär och var de är tillgängliga samt om tidsfristen för bemötande. Efter tiden för tillgänglighållande skall nämnden utan dröjsmål tillställa vattendomstolen besvärshandlingarna, bemötandena, det beslut som överklagas samt de handlingar som ansluter sig till beslutet. Nämnden kan till handlingarna föga ytterligare utredning och sitt eget utlåtande, om den anser dessa vara nödvändiga för behandlingen i vattendomstolen.

21 kap.

Särskilda stadganden

6 §

Vattendomstolens dom i tvistemål verkställs som tingsrättens dom i tvistemål. Vad som stadgas ovan gäller i tillämpliga delar även vattendomstolens avgöranden i ansöknings- och besvärssärenden samt vid dikningsförrättning meddelat beslut och miljövårdsnämndens beslut som vunnit laga kraft.

Om verkställighet av vattendomstolens dom i brottmål gäller vad som stadgas om verkställighet av tingsrättens dom i brottmål.

Vattenöverdomstolens avgörande verkställs så som stadgas om verkställighet av dom som vunnit laga kraft. Gäller vattenöverdomstolens avgörande likväl en åtgärd som skulle förändra rådande förhållanden så att sökande av ändring i fråga om en väsentlig del av avgörandet på grund av åtgärden skulle förlora sin huvudsakliga betydelse, kan vattenöverdomstolen i sitt avgörande helt eller delvis förbjuda verkställigheten innan avgörandet vunnit laga kraft.

Om det finns skäl därtill, kan högsta domstolen eller högsta förvaltningsdomstolen, då den behandlar ett fullföljdsärende, förordna att vattenöverdomstolens avgörande inte får verkställas eller dess verkställighet fortsättas förrän saken avgjorts, eller att ett utfärdat verkställighetsförbud skall upphöra att gälla.

9 §

Om rätten för vittnen och sakkunniga att få ersättning för rese- och uppehållskostnader och för ekonomisk förlust, om utbetalningen av nämnda ersättningar samt om åläggande av en part att ersätta staten för vad som betalats av statsmedel gäller vad som särskilt stadgas därom. Den ersättning som i ett ansökningsärende skall betalas till ett vittne eller en sakkunnig som har kallats på tjänstens vägnar skall dock betalas av sökanden, om det inte finns särskilda skäl att bestämma ersättningsskyldigheten på något annat sätt.

Denna lag träder i kraft den 1 december 1993.

RP 188/93
LaUB 20/93

Helsingfors den 26 november 1993

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Justitieminister Hannele Pokka